Година V. Варна 20 Ноемврий 1897 г. Брой 22.

Списанието излиза дважъ: на 1 и 20, а притурката — еднъжъ: на 10 число всѣки мѣсецъ
ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА.

Съдържание.

Морализиранье на жената. — Себепожертвувание. — Елиза. — Разни. — Книги и списания. — Кореспонденция.— Обявления.

Морализиранье на жената.

Нужно е да се разбере, че *нравствения развратъ*, който лека по лека и неусѣтно се вмъква у човѣка и заразява цѣлия народъ, е самия факторъ на злинитѣ, които виждаме да се пораждатъ въ обществото всѣкидневно, като се потѫпкватъ прѣдишнитѣ прадѣдови добродѣтели и благородни чувства.

За туй ние женитѣ – Българкитѣ, като съзнаемъ това своеврѣменно, трѣба да се юнашки биемъ противъ пагубния развратъ, като подклаждаме и съживяваме чувствата на достолѣпието и на моралностьта въ сърцата си, понеже намъ е приписано да образуваме и въспитаваме дѣцата, цѣлото въобще человѣчество, и отъ насъ зависи благоденствието на народа, та сме и отговорници за положението му отъ всѣка глѣдна точка.

Мнозинството, може би, ще ни отговори: — Недѣйте, защото егоистичнитѣ натури ще ви обезсърчѫтъ съ необрѫщанье внимание на думитѣ и съвѣтитѣ ви; та не причинявайте на себе си напразно главоболие за висши идеи и стрѣмения. Но, разбира се, тие отговори сѫ неоснователни, тъй като никой до сега не се наелъ сериозно съ възбужданье тие чувства, задрѣмали въ женското сърце, та не трѣба да се обезсърчаваме. Въ образованата Европа свещеницитѣ, които сѫ все просветени научни хора, прѣдприели отдавно морализиранье на женитѣ, и като все се занимаватъ съ това, сполучаватъ да ги просвѣщаватъ надлѣжно и да възбуждатъ у тѣхъ най-благородни чувства, за благото на обществото и на народа; но у насъ малко сѫ свещеницитѣ, които могѫтъ испълни такова дѣло; а мѫжетѣ не само малко искатъ да знаѭтъ за това, но жалостното е, че мнозина отъ тѣхъ съдѣйствуватъ даже за безнравственостьта, като прѣкарватъ свободното си врѣме или по шантанитѣ, или други подобни непозволителни мѣста, безъ да искатъ да знаѭтъ, че тѣхъ ги чака жена, дѣца, майка и пр. При това много сѫ рѣдки ония мѫже, които би съвѣтували нѣкоя отклонивша се отъ пѫтя на добродѣтельта жена, а напротивъ има много, които би подѣйствували и удобрявали развратната постѫпка на нѣкоя изгубена, макаръ да знаѭтъ тѣ, каква гибѣль приготвятъ на тая попаднѫла жена!

Нравствения развратъ е токуречи заразителна бактерия, която като се вмъкне помежду народа, размножава се най-бърже и по лека лека го води къмъ погибѣль и пропасти. Въ такива народи катадневно се размножава числото на разваленитѣ жени, а числото на бракосъчетанията се намалява. Тамъ жената се счита като едно животно, което е прѣдназначено да доставя удоволствия, додѣто тя е едно сѫщество, сътворено отъ Вишниятъ за благороднѣйши и височайши служби и е надарено съ духовни и морални способности. Може би нѣкоя ще запита: — Защо, прочее, въ такивато народи, се счита като животно, служеще включително за удовлетворение неблагородни и мизерни страсти, що отравятъ човѣка? — Защото развратътъ е заблудилъ умоветѣ и води мало и голѣмо къмъ погибѣлната пропасть!

Българката, както е извѣстно, за добра честь, още се не е заразила: тя притежава истинска честность и трудолюбие; тя прѣдпочита по-скоро да умре мѫченически, както оная героиня Телезила, вмѣсто да прѣдаде сама себе си на попаднѫлиятъ си мѫжъ, за да се наслаждава отъ нея. Тие добродѣтели сѫ небесни — божествени и ако да ги завардѭтъ за всегда, нѣка бѫдѫтъ добрѣ увѣрени, че кога да е ще спасѭтъ българщината отъ върлитѣ ѝ врагове, които още стоѭтъ до самиятъ прагъ на милого ни отечество.

Но въпросътъ е, какъ ще сполучимъ да запазимъ тие добродѣтели? Ето какъ: Всичкитѣ жени, които чувствоваме, че въ жилитѣ ни циркулира чистата българска кръвь и въ сърцето ни — светиятъ огънь на отечестволюбието, нѣка се съединимъ отъ сега, за да туримъ една нерасклатима стѣна противъ разврата; нѣка основемъ дружества, братства, комитети за поддържанье, закрилство и нравствено образование на женската по насъ младежь и отъ най-долната класа, имѣйки прѣдъ видъ, че така ще се постигне прогресътъ, спасението и светиятъ идеалъ на българщината! Дано!

Въ ония страни, дѣто се е вмъкнѫлъ развратътъ, има най-лоши послѣдствия, а и у насъ, дѣто има вече частно заразяванье отъ тая, така да се каже, епидемия, трѣба часъ по-скоро да се унищожи, защото инакъ ще ни приготовлява за въ бѫдеще зинѫли неисцѣрими язви. Да се припознава сѫществуванието на разврата, е нѣщо утѣшително, даваще надежди благи за отмахваньето – нѣщо, което се постига не съ плачове и риданья, но — съ своеврѣменната помощь на надлежнитѣ; сѫщо както за излѣкуванье на нѣкой болникъ нужна е своеврѣменната докторска опитность.

У насъ дѣвицитѣ въобще, а именно ония отъ долната класа, нѣматъ добъръ и вещъ водачъ, който да ги води надлежно; па и ония, които сѫ длъжни, за да ги защищаватъ, по съдѣйствуватъ за погубваньето имъ, като ги считатъ не като сѫщества съ бѫдеще и прѣдназначение, но — като прѣдмети, които ще ги поднесѫтъ нѣкому слѣдъ извѣстно врѣме, като даръ, придруженъ съ всепознатата прикя. Ако родителитѣ се случѫтъ бѣдни, то дъщеря имъ е най-свободна, да се обнася, както си ще; да се подлага на кокетнитѣ си стрѣмления, чрѣзъ които успѣва да привлѣче нѣкого, който, като се въсползува отъ неопитностьта ѝ, я води къмъ злината и разврата. За сега никой още се не е погрижилъ *сѫществено* за доброто на момитѣ; никой не съвѣтва бѣдната мома, сирачето, работницата, дъщерята на пияницата и разсипителния баща, дъщерята на бѣдната работница, за да бѫдѫтъ внимателни; никой не показва тѣмъ, че прѣдъ тѣхъ зѣе бездънна пропасть, чийто калъ е покритъ съ срѣбърна или златна покривка; никой не имъ подсказва, че мѫжътъ, който се показва, че ги обича ги води, съ лъжливата си политика, къмъ бесчестие. Да, никой, та за туй най-често се развратяватъ. Но това не става само съ изоставенитѣ, но и съ заможнитѣ, на които, родителитѣ имъ се срамуватъ да имъ расправятъ за нѣща, които само въ деня на свадбата могѫтъ ги научи.

Не знаете ли, прочее, Вие, строги родители, че дъщеритѣ ви най-често се научаватъ отъ други за много работи, които дори и сами вие не знаете или отбѣгвате да ги казвате, като ги считате несгодни за слуха имъ. Не знаете ли, че луксозното въспитание, което давате на тѣхъ; че кокетството имъ, което развивате, чрѣзъ въсхищението си отъ красотата имъ; че лакомството имъ, което вие подклаждате чрѣзъ богатитѣ си ястия; че романитѣ, които тѣ взематъ, за прочитъ отъ въспитателкитѣ си — че всичко това вкупомъ приготовлява за тѣхъ една най-плъзгава почва, по която веднага щомъ стжпнжтъ, въ случай на отпаданье материалнитѣ срѣдства, ще хлъзнжтъ, като стани женжтъ, въ пропастьта на разврата, отъ която, додѣто бѣхж още моми, сполучвали да се спасяватъ, чрѣзъ поддръжката на родителитѣ?

Това е единъ важенъ въпросъ, а за разрѣшението му нужно е, да работимъ всинца, та да внушимъ на младитѣ моми отъ всичкитѣ класове чувствата на достолѣпието, на честностьта и идеята на високото имъ като жена прѣдназначение.

Ние и пакъ повтаряме, че оние жени у насъ, които отъ сега още се погрижжтъ за основаваньето и съставяньето на дружества и пр. въ всичкитѣ български градове, съ цѣль да отстраняватъ разврата и злинитѣ отъ младитѣ моми и пр. тѣ ще се нарѣкжтъ истински спасителки на отечеството, истински българки!

Не трѣба да очакваме отъ богатитѣ, щото тие да земжтъ инициативата за съставяньето на тие богоугодни дружества, не! защото за тѣхъ въ повечето случаи, богатството прѣдставлява една *призма*, прѣзъ която, като глѣдатъ, слабо и тъмно забѣлѣзватъ другитѣ смъртни людье, които се нам ѣатъ подъ тѣхъ; женитѣ отъ срѣдната класа мог жтъ най-добрѣ и сполучливо да подѣйствуватъ за тая цѣль, имѣйки прѣдъ видъ, че има много начини, чрѣзъ които е възможно да се прѣдпази и усигури бждещето и честьта на оние сжщества, които на всѣка крачка се спъватъ отъ скалитѣ на злонравието и разврата.*)

Варна. *Е. М-ва.*

Себепожъртвувание.

(Оригиналенъ расказъ)

Прѣди дванайсе години живѣеше въ гр. Пловдивъ сѣмейството на бай Кънча Бъчеваровъ; това сѣмейство състоеще отъ баща, майка и двѣ момичета: Драга и Пенка, бѣше доста щастливо. Бащата все се занимаваше въ дюгеня си—бъчварницата; майката прилѣжно работѣше на стана въ кжщи, а пакъ домашнитѣ работи все ги вършеше осемнайсегодишната Драга; тя бѣше мома много хубава, грамотна и трудолюбива. Пенка пакъ, която още едва бѣше седмогодишна, ходѣше на училището. Туй честно българско сѣмейство така щастливо, макаръ и сиромашки, прѣкарваше днитѣ си.

Впрочемъ съвсѣмъ ненадѣйно бащата се разболѣ и, слѣдъ осмодневно болѣдуванье, умрѣ, горкиятъ; отчаянието и скръбьта завладѣхж злочестото сѣмейство. Плачове и риданья все се чувахж отъ кжщицата имъ, лежеща не далечъ отъ южното крайбрѣжие на рѣката Марица. Какво щѣхж да направіжтъ сега злочеститѣ сжщества? кой ще ги храни? тази мисъль горчиво трѣвожеше майката, която тоже слѣдъ нѣколко дена се разболѣ. Немилостивата смрьть, като влиза еднъжъ въ нѣкой домъ, не се задоволява само съ една жъртва, но иска и други, за да възтържествува! Така станж и съ туй сѣмейство: слѣдъ петнайсе дена умрѣ и клѣтата майка и остави двѣ сирачета, двѣ беззащитни твари; тя, умирайки, каза на Драга умолително:

-- Мила моя щерко, ти да въспитавашъ и да се грижишъ за малката ни Пенка!

Драга обѣща, че ще се грижи най-много за малката си сестра, па цѣлунж умиращата си майка по челото. Тя горчиво заплака за майката, за туй мило въобще сжщество, за тоя божи дарь, въ сърцето на което се крие особенна обичь и любовь за всѣко едно чедо.!

* * *

Слѣдъ изтичаньето на единъ мѣсецъ се прѣдстави прѣдъ наскърбената Драга единъ сѣмеенъ приятель, именно Борисъ Ивановъ, който, като я съжали за непоправимата загуба, съобщилъ й, че е намѣрилъ въ Цариградъ една много добра и богата работа, та, ако желае тя, да го придружи въ хубавата отоманска столица слѣдъ като свещеникътъ извърши вѣнчалниятъ имъ обрядъ. Съ една рѣчь г нъ Борисъ Ивановъ, който бѣше единъ момъкъ колкото благороденъ, толкова пакъ великодушенъ и гениаленъ, като се научи за загубата на приятелското му сѣмейство, прибърза да дойде на помощь; освѣнъ това той отдавно бѣше влюбенъ въ красивата Драга, но притайваше все пламъцитѣ на сърцето си.

— Придружи ме, мила Драге, въ Цариградъ и Ви увѣрявамъ, че тамъ ще бждешъ най-щастлива, защото тоя градъ е най-хубавия на свѣта и има отъ всичкитѣ добрини; работата ми при това е богата и завидна.

— Господине Борисе! отговори Драга, азъ не можж Ви придружи въ Цариградъ и се задоми съ Васъ, защото имамъ малка сестра Пенка, на която обязана съмъ да дамъ едно добро и благородно българско въспитание; азъ никога нѣма да се раздѣліж отъ нея, прѣди тя да получи доброто въспитание и грамотность и прѣди да се задоми съ единъ дъбъръ мжжъ.

Г-нъ Борисъ Ивановъ, като получи такъвъ отговоръ, поздрави студено и си излѣзе, а другия день най-рано заминж за Цариградъ, за въ мѣстоназначението си, а пакъ Драга, като продаде по-голѣмата часть отъ имуществото си заминж тоже слѣдъ нѣколко дни, заедно съ сестра си и малкото покжщнина за въ столицата София; тамъ намѣри една стая, въ която се настанихж; тая стая не бѣше ни голѣма, ни малка: лежеше въ горниятъ етажъ на една кжщица, въ която живѣеше добродушно и чистосърдечно българско сѣмейство, което по цѣлъ день работѣше вкупомъ на нивата. Имаше два прозореца, отъ които изглѣдътъ бѣше прѣкрасенъ: оттамъ се *виждате планината Витоша*, по политѣ на която пъплѣхѫ вакли стада; нивя, прѣзъ които лѫкатушкахѫ бари и барички и много други хубави зрѣлища. Разбира се, въздухътъ въ стаята все бѣше чистъ, защото провѣтрюваньето ставаше най-добрѣ; слънцето пакъ и то на врѣмето си влизаше въ стаята, за да я очисти още повече. Първата грижа на г-ца Драга бѣше да украси по-възможности стаята, и дѣйствитесно ѭ украси, макаръ че бѣхѫ й останѫли малко работи. Женитѣ сѫ както птичкитѣ; защото както тѣ съ малко мѫхъ, съ малко перушина и съ малко вълна сполучватъ да си виѭтъ най-красиви и яки гъѣзда, така и женитѣ такорѣчи съ нищо могѫтъ да украсѭтъ и растрѣбѭтъ една стая, щото да се зачуди човѣкъ! Така тя растрѣби стаята си, а слѣдъ три дена посѣти администрацията на единъ вѣстникъ, дѣто подаде слѣдуѭщето извѣстие, за да се публикува нѣколко *пъти: «Една бѣдна госпожица, напослѣдъкъ пристигнѫла* отъ Пловдивъ, извѣстява на почитаемитѣ родители. че дава домашни уроци на дѣца съ умѣрена цѣна; тя още обявява, че търси нѣкое сѣмейство, въ което да работи, като гувернантка». Слѣдъ обнародваньето на туй извѣстие, намѣрихѫ се нѣколко сѣмейства дѣто тя прѣподаваше уроци и прѣдприготовлявашв дѣцата имъ; така щото слѣдъ два мѣсеца вече спечелваше мѣсечно петдесеть лева, съ които поддържаше сама себе си и сестра си, за да просвѣтява тя ума и сърцето си въ свѣтлината на ново-българското просвѣщение.

---

*) Ние ще се повърнемъ върху този важенъ въпросъ при разгледание програмитѣ и назначението на проф. или домак. училища въобще, а частно на такива у насъ.

Така се изминѫ точно едно десетилѣтие, прѣзъ *което Пенка искара Гимназията и станѫ една образована* и най-добрѣ възпитана госпожица, която именно по красотата си се отличаваше: тя бѣше деликатна съ черна кѫдрава коса, голѣми черни очи, червени устни и като алабастръ бѣла физиономия. Министерството и Князътъ, това непрѣмѣнно трѣбва да се забѣлѣжи, съдѣйствувахѫ за пълното й гимназиално образование.

* * *

Една вечерь Драга се повърнѫ въ стаята много покъртена — трогнѫта; та, когато слѣдъ малко и Пенка влѣзе въ стаята, веднага усѣти, че нѣщо има. Драга й каза:

— Мила Пенке! приготви се малко, защото ще ни посѣти единъ приятель, когото прѣзъ едно цѣло *десетилѣтие не сме видѣли*; и слушай да видишъ какъ го срѣщнѫхъ: Азъ тамъ разгледвахъ изложенитѣ дрѣхи, отвънъ една дрѣхарница, кога ненадѣйно нѣкой си ме бутнѫ неволно и като се обърнѫхъ, видѣхъ че той не е чуждъ човѣкъ, ами познайникъ приятель; и той тоже ме *погледнѫ* за нѣколко *мига и най-послѣ* добрѣ се запознахме: той е г-нъ Борисъ Ивановъ, когото отъ едно дететилѣтие насамъ не съмъ видѣла никога, защото има добра работа въ Цареградъ. Иди скоро и прибери се малко, прибави Драга, избърсвайки сълзитѣ си, що се търколѣхѫ по бузитѣ й.

Пенка излѣзе, а когато слѣдъ малко пакъ се повърнѫ вѫтрѣ въ стаята, намѣри тамъ и г-на Борисъ Ивановъ комуто Драга я прѣпорѫча, казвайки:

— Сестра ми Пенка!

— Пенка! *извика той радостно; помнѭ ѭ*, дѣто бѣше още малка; кога бѣхъ Ви посѣтилъ прѣди десеть години въ кѫщата Ви въ Пловдивъ.

Така тѣ се разговорихѫ за разни работи. слѣдъ което Борисъ си отиде; той, обаче, всѣкидневно посѣщаваше двѣтѣ сестри, съ които често излизаше на расходка въ градската градина, завеждаше ги въ театра или концерта. Помежду това тѣ говорѣхѫ за минѫлото си. Кога веке наближи врѣмето за заминаванье въ Цареградъ, на работата си, Борисъ каза на Драга:

— Можешъ ли, мила Драге, утрѣ вечерь се поразговори съ мене на самѣ за нѣколко минути?

— Могѫ приятелйо и за десеть минути се разговори съ Васъ, отговори радостно Драга.

— Азъ нѣма да злоупотрѣбѭ съ Вашето търпѣние отговори Борисъ и заминѫ.

Другия день Борисъ и Драга се разговаряхѫ на *самѣ въ стаята*:

— Това, което ще Ви прѣдложѫ, госпожице, Драга, мислѭ, че е излишно да Ви го кажѫ, защото Вие безсъмнѣнно сте забѣлѣзала, колко много съмъ влюбенъ въ вашата сестра Пенка. И тя тоже е влибена въ мене, така щото мислѭ, че само Вашето позволение стига, за да бѫдемъ ние щастливи. Даввашъ ли ми я, прочее, Драге?

— Ако и двамата сте съгласни, отговори бѣдната Драга, то дано Богъ да Ви подари щастие! . . . И за кога я искашъ, Борисе?

— По възможности по-скоро, молѭ ти се, Драге, защото най-много слѣдъ петнайсе дни трѣба да бѫдѫ непрѣмѣнно въ Цареградъ. . . . Може ли?

— Това зависи отъ Пенка, ако тя приема. . . .

— Тя приема, приема; тя ми каза, че ние можемъ веднага се съедини. . . . .

Така *станѫ съглашението и зехѫ вече* усърдно да се приготовлаватъ за свадбата. Драга, именно, толкова много бѣше зализана, щото никой не можи да съглѣда всѣкидневно растещето й ослабванье.

Свадбата станѫ, а съпрузитѣ молѣхѫ Драга да ги придружи въ Цареградъ; но тя отказа, като обѣща, че по-късно, като распореди работитѣ си, ще ги посѣти. Кога настанѫ часътъ на заминаваньето, Пенка тогива само забѣлѣза Драгиното вълнение и лошьво положение и толкози се стреснѫ, щото зе да плаче; но Драга ѭ утѣши, като каза, че това е вслѣдствие послѣднитѣ трогателни случки и че скоро положението й ще се поправи. Слѣдъ сърдечно поздравление, съпрѫзитѣ се качихѫ на файтона, камшикътъ исплющѣ, конетѣ взехѫ да припкатъ.

Богъ да Ви благослови, каза на себе си Драга и се завърнѫ въ стаята си съ плачове.

Щастливитѣ съпрѫзи пристигнѫхѫ въ Цареградъ; а Борисъ слѣдъ осемь мѣсеца телеграфираше на Драга, скоро да дойде въ Цареградъ, понеже сестра й Пенка се намира въ интересно положение. Драга веднага на другия день заминѫ отъ София и слѣдъ нѣколко дена пристигнж въ Цариградъ при възглавницата на милата си сестра Пенка, която слѣдъ единъ мѣсецъ роди едно ангелче, едно херувимче, което тѣ като покръстихж, дадохж му името Кънчо, т. е. *името на дѣда му*. Драга пристоя тамъ около една година, а послѣ пакъ замина за въ София. Но понеже, както казахме, тя бѣше полагала много трудове и мжки за въспитанието и прѣхраната на сестра си, за туй и бѣше придобила *една тайна вжтрѣшна болесть, която все* беспрѣстанно поразяваше органитѣ й, додѣто нагонъ, като се върнж пакъ въ София, болестьта, още повече се увеличи отъ трогваньето и стрѣсваньето, за дѣто постигнж желанието си, да види сестра си добрѣ и честно настанена, и единъ день, кога лѣгаше при прозореца, прѣдаде Богу духъ, прѣблагодаряя и благославяйки Вишния за милосърдието Му.

* * *

Елиза.

Повѣсть отъ **Жени-Швабе.**

(Продължение и край).

Между стволовитѣ на отдѣлнитѣ букови и брѣзи на насторската градинка се мѣрнж свѣтлата рокля на Карита, която, като не мислѣше, че нѣкой я наблюдава съ въсторгъ, като че се кжпѣше въ пълното лунно *сѣяние, което рисуваше срѣбърни крайчета около листата* на дърветата и караше ближнето езерце да лъщи, блѣска и испуща разноцвѣтни огневе; тя съ огнении поглѣди се наслаждаваше отъ ясното звѣздно небо; цѣлата й фигура бѣше залѣна съ магическо сияние, като че слѣзла отъ други свѣтъ *стоеше тя тука и съ* тихъ, лекъ вървежъ минуваше отъ едно цвѣте до друго.

— Карито! — повика насторътъ.

Тя едва-едва трепнж.

— Татко дѣ си? Азъ що се върнжхъ.

— И искашъ да се порасходишъ на мѣсечината — се засмѣ старецътъ, като излѣзваше изъ кжщицата

— Да, каза тя, — въ такъвъ чудно хубавъ вечерь не ти се ще да седишъ въ тѣсната стая.

— Менѣ ми е врѣме да си лѣгамъ, каза старецътъ.

— Да ли дойдж да поиграемъ?

— Боже упази, да ти откраднж часоветѣ на почивката. Побѣсѣдувай още часъ и други съ звѣздитѣ , ... или може би . . . . той се обърнж къмъ бѣсѣдката, гдѣто стоеше Ландекъ,, — днесь ти нѣма да се откажешъ отъ събесѣдникъ. Ти знаешъ азъ рано лѣгамъ, азъ съмъ старъ и слабъ, но младиятъ ми приятель обича природата както и ти . . . Но, кажи ми, Карито, нима ти пѣ? Лотаръ утвърждава, че това е твоя гласъ, ти никога не си пѣла.

Дѣвойката се поисчерви.

— Да, татко, азъ пѣхъ, се призна тя тихо като се пжнѣше. Азъ си припомнихъ една стара пѣсень, и тя неволно се излѣ отъ устата ми. Още дѣте като бѣхъ. биваше цѣлъ день чурликахъ заедно съ птичкитѣ, но въ послѣднитѣ години като че си загубихъ гласа, всичко въ мене истинж и умрѣ и азъ не можахъ да издамъ ни единъ музикаленъ звукъ. Само прѣди малко забѣлѣжихъ до каква степень вжтрѣ въ мене е пусто и мъртво, и мене ме овлада дълбоко стрѣмение къмъ радость и веселие, и азъ машинално запѣхъ тая пѣсень.

— Радость и веселие, ето какво ти не достига, каза насторътъ. *Колко бихъ билъ щастливъ, ако можахъ* ти ги достави.

Карита си поклати главата съ печална, покорна усмивка.

— Минж се вече врѣмето, каза тя; азъ съмъ надникнавала *надъ най-дълбокитѣ пропасти на живота* и съмъ видѣла и виждамъ всѣки день толкова бѣдствия, нужди и скърби, а тъй малко щастие! И най-сетнѣ, продължаваше тя съ лекъ юморъ, като се мжчеше на сила да се истръгне отъ обхванжлото я елегично настроение, — годинитѣ надвиватъ. На стари години всѣки захваща да размисля, да отпаднава, доклѣ съвсѣмъ не изнемощѣе, не остарѣе, па както ти, татко тогава, се става пакъ безгрижно довърчивъ, веселъ като дѣте; само дѣцата иматъ безметежно радостно расположение на духа. За това азъ тъй обичамъ малкитѣ дѣчица, които се ловіжтъ по политѣ ми като репеи, и всѣки пъть ми искжсвать набора на роклята.

Тя, весело засмѣна, показа при това раскжсаната си проста рокля.

— Но тебѣ ти е врѣме да се завърнешъ въ кжщи, татко; силна роса пада, а това за тебе е врѣдно. . . Азъ ще останж още полвинъ часъ.

— И може би ще ми позволите да ви придружж? подхванж Лотаръ, като излѣзваше изъ бесѣдката.

Тя малко понавжси хубавото си чело.

— Ахъ, ето дѣ сте се крили! Много е любезно отъ ваша страна тъй да подслушвате!

— Да, то е мой старъ недостатъкъ, сухо забѣлѣжи той, напр. на млади години азъ буквално всѣки вечеръ прѣкарвахъ по нѣколко часа наредъ прѣдъ вилата на една млада дама, наречена индийска принцеса, и то само и само да видіж сѣнката й на освѣтенитѣ прозорци.

— Е, Лотаре! извика оплашено старния насторъ, като го поглѣднж съ уморно учудванье.

— Откровенностьта е тъй сжщо единъ отъ недостатъцитѣ ми, възрази той съ смѣхъ; това трѣба да ви е извѣстно, драгий ми въспитателйо. Но, хайде, приберѣте се въ кжщи, го подканѣше той, обѣщавамъ ви се да поразвлѣкж г-ца Карита колкото могж въ врѣме на расходката й при мѣсечината, т. е. ако тя ми позволи да участвувамъ въ *нея* и не прѣдпочите да бесѣдува сама съ цвѣтята и звѣздитѣ — качество, което не подозирахъ въ нея. При такава ученость, при такава сериозность и сила, и все пакъ капчица сентименталность; бждѣте тъй добри, сериозна ми госпожице, и ме земѣте *съ себе си* — азъ ще бждж твърдѣ скроменъ.

Тя помълча една минута, изразителнитѣ й черти изобличавахж нерѣшителностьта й, но сетнѣ тя енергично си дигнж главата и каза, че нѣма никаква причина, да отхвърли любезното му общество.

Старецътъ между това се отдалечи. Карита и Лотаръ нѣколко врѣме се расхождахж мълчешкомъ изъ градината и по освѣтената отъ луната лѣсна пжтечка.

— Ело . . . . захванѫ най-сетнѣ Лотарь.

— Нима вий не можете никакъ привикнѫ къмъ Карита? Нима не знаете, че Ела е име на едно божество, което прѣдвѣщава нещастие?

— Какво ми е менѣ до дрѣвнитѣ Венди? извика той. — За мене вий сте богиня, която раздава щастието. Появяваньето ви свърши прѣвратъ въ живота ми. Не Карита, а Ела наричатъ музата, която вървѣше слѣдъ мене, кѫдѣто ме не занесѣше фантазията ми. Защо ми се сърдите, продължаваше той, когато тя закриви на страна, — защо се сърдите? И моя животъ тъй сѫщо се е измѣнилъ за тия години; но, когато азъ днеска ви срѣщнѫхъ тъй неочаквано, за мене безслѣдно исчезнѫ всичко минѫло; азъ пакъ се прѣобразихъ въ напрѣжния въсторженъ юноша, който довѣрчиво глѣда богинята си, като очаква участьта, каквато му прѣдназначи рѫката й.

Младия човѣкъ я глѣдаше съ сияѭщи поглѣди.

— Бѫдѣте добри, захванѫ той да й се моли, — испитайте си сърцето, което тъй топло бие за благото на другитѣ. Нима ще му бѫде толкова трудна да стане щастие въ сѫществуванието на човѣка, който за тоя день е мечталъ изъ година въ година; който е посветилъ вамъ всѣка мисъль на душата си; идеалътъ на когото сте били вий, колкото лъжата и клѣветата да сѫ се старали да ви очернѭтъ; колкото красотата и кокетството да сѫ се мѫчили да го излъстѭтъ. Вашиятъ образъ съ немощниятъ си, необяснимъ поглѣдъ не е отстѫпалъ отъ него, а вий искате да му се сърдите, дѣто почти въ сѫщия часъ на момента на виждането ви говори за чувствата си. Само въ минутата на срѣщата и раздѣлата хората съзнаватъ колко много любовь се крие въ гърдитѣ имъ и само тогава се осмѣляватъ да искажѫтъ чувствата си тъй, както Богъ ги е вложилъ въ душата имъ

Съ трѣпетъ Карита слушаше страстната му рѣчь; очитѣ й се стараехѫ да се не срѣщатъ съ краснорѣчивитѣ му поглѣди.

— Вий ми причинявате болѣжки, произнесе тя съ глухъ гласъ; любовьта ви трѣба пълна взаимность, а сърцето ми е окоченѣло и умрѣло. Наистина че азъ съмъ запазила за васъ въ сърцето си добро въспоминание, възможно ли е другояче? но любовь? любовь, на която бѣхъ способна прѣди да настѫпѭтъ мрачнитѣ дни, любовь, каквато вий заслужвате?

Карита немощно си поклати главата.

— Видите ли, продължаваше тя, съ прѣкѫснѫтъ гласъ, облегнѫта на ствола на ближниятъ бухъ; бѣше врѣме, когато имахъ живо, богато. горѣщо сърце; наистина азъ притеглихъ, много притеглихъ; но може би и за това именно толкова да жаждахъ за любовь. Тука азъ срѣщнѫхъ мѫжъ, величественъ, благороденъ; като нѣкакъвъ си полубогъ ми се показа той; сърцето ми хвръкнѫ къмъ него, но той го стѫпка, безъ да глѣда това, че ме обичаше. Въ кѫщи той бѣше оставилъ нѣжно и мило цвѣтенце, което пазѣше и галѣше; и което го обичаше, може би, както и азъ, и на което той бѣше далъ дума; дългътъ за него значеше повече отъ любовьта, и ний се раздѣлихме безъ да си искажемъ, че се обичаме. Той введе прѣлестното цвѣтенце въ кѫщата си, а азъ останѫхъ сама съ тѫгата си.

Сърцето ми се обливаше съ кръвь отъ хиляди рани; но азъ бѣхъ много горда и упорита и не искахъ да загинѫ, а тъй като усамотението имаше дѣйствието на сладъкъ ядъ, азъ се прѣдадохъ на удоволствията, дано се забравя. — И отъ послѣ азъ отново го срѣщнѫхъ; но тоя пъть рѫка съ рѫка съ прѣлестната жена, и сърцето ми отново се теглѣше къмъ него; но въ сѫщото врѣме менѣ ми се искаше да колѣничѫ прѣдъ милото сѫщество и да молѭ за прощение. И още въ сѫщата нощь дива, необуздана страсть ми показа пропастьта, край която се скитахъ, съ ужасъ се отдръпнѫхъ азъ отъ нея; очитѣ ми проглѣдахѫ и слѣдъ дълга борба и размисляньe, слѣдъ трѣвожни грижи и попечения за животъ, който, ако би угаснѫлъ, би билъ вѣчно проклѣтие за мене; азъ най-послѣ се обърнѫхъ къмъ труда, той изсмука всички мѫки. . . . . О, Лотаре! извика тя внезапно, като си затуляше лицето съ рѫцѣ, — какво направихте вий! Какъ бѣхъ щастлива въ мъртвото си спокойствие; какъ бѣхъ увѣрена, че съмъ раскѫсала всичко съ минѫлото, съ живота въобще, а тука вий се явихте като живо въспоминание и всичко отново се пробуди и въскръснѫ.

— Сѫщо и любовьта ли, Ело? попита той съ трѣпетъ и въ гласа му звучеше скритъ страхъ.

— Любовьта, повтори тя беззвучно, не, тя умрѣ! Растението, лишено отъ всѣка храна, е длъжно да умрѣ, а азъ съмъ му я отнемала послѣдователно. Впродължение на много години азъ не съмъ прочитала ни едно стихотворение; не съмъ испѣла ни една пѣсень, не съмъ се допирала ни до единъ клавилъ; за мене не сѫществувахѫ вече ни блѣнови, ни мечти, всичкитѣ ми помишления принадлежехѫ на науката, и тогава станѫ свѣтло въ главата ми и студено въ сърцето ми; малкиятъ остатъкъ, който още е уцѣлѣлъ, принадлежи на баща ми и на бѣднитѣ ми и болнитѣ.

— Малкиятъ остатъкъ, можете ли да бѫдете толкова несправедливи, забѣлѣжи Лотарь. — Вий дълго врѣме сте си говорили, че сърцето ви е истинѫло и умрѣло, доклѣ най-послѣ не сте дошли до твърдото убѣждение, че иначе не може и да бѫде, но затова никой, комуто се случвало да види образцитѣ на вашето самоотвержение, на вашето великодушие, нѣма да повѣрва, а още по-малко азъ. Напротивъ менѣ даже ми е извѣстно, че вашата самоотверженость, вашето милосърдие сѫ толкова обширни, че ще чуѭтъ молбитѣ ми и наистина моята любовь трѣба да е отъ твърдѣ лоше качество, ако не би сполучила да стопли горкото истинѫло сърце на музата ми за новъ животъ!

— Прѣстанѣте, Лотаре! го помоли тя, като си притиснѫ рѫцѣтѣ къмъ раступаното си сърце.

— Нѣма вече да ви мѫчѫ, каза той, като забѣлѣжи, какъ се мѣни тя въ лицето; то щѣше да бѫде безразсѫдно отъ моя страна, простѣте и не ми се сърдѣте. Лека нощь, пошъпнѫ той меко и се обърнѫ съ намѣрение да се отдалечи.

Но се върнѫ отново.

— Азъ обѣщахъ на Феликса Нордена да му напишѫ, въ случай ако сполучѫ да ви намѣрѭ, каза Лотарь. Той е щастливъ съ хубавичката си малка женица и двѣ очарователни дѣчица. Но съзнанието мѫчи деликатната му съвѣсть, че той е направилъ нещастно едно благородно сѫщество съ това, че му се призналь единъ пъть въ страсть, която, както доказало врѣмето, била само игра на фантазията, — той именно всичко анализира, тоя ученъ господинъ, тъй сѫщо и това, истича ли любовьта и страстьта отъ фантазията или отъ сърцето . . . . какво да му напишѫ за облегчение на съвѣстьта му?

Карита излека трепнѫ при това име; горчива усмихка прѣминѫ прѣзъ устнитѣ й; тя даже не попита, откѫдѣ му е извѣстна тайната й, и като се помпнѫ малко, отговори съ полвинъ гласъ, като че не се касаеше до нея.

— Ако професорътъ желае да получи свѣдѣнья за сѫдбата на черната Ела, то му разскажете, какъ тя се е обърнѫла на Карита Линднеръ и, продължаваше тя съ измѣненъ тонъ, кажете му тъй сѫщо, че тя се надѣва, ако на Бога е угодно, да отпразднува още на тоя свѣтъ веселото възкръсванье отъ мрътвитѣ.

Той забѣлѣжи влага въ очитѣ й, почувствува за едно мѫгновение рѫката си стиснѫта и видѣ на нея свѣтлива капка; въ слѣдуѭщия моментъ Карита бѣше далечъ отъ него и се скри въ кѫщи.

Много врѣме той още стоя на сѫщото мѣсто и разглѣждаше свѣтливата капка; най-сетнѣ той я изсмука съ уста, като си припомни «Гори морето» отъ Шуберта.

— Нещастната жена ме отрови съ сълзитѣ си. — Не, не ме отрови, а ме плѣни, очарова, тихо произнесе той, примрѣлъ отъ въсторгъ; тука той зачу чудни мелодии. Той съ учудванье зафанѫ да слуша; тѣ излѣзвахѫ отъ пасторската кѫща. Кой свирѣше? тя, която впродължение на много години не бѣше се допирала ни до единъ инструментъ. Той крадешкомъ се доближи до самитѣ прозорци и жедно ловѣше звуковетѣ, които отначало идѣхѫ тихо и несмѣло, а послѣ — все попълно, все по-могѫществено.

— Възкръснѫ! ликуваше младия човѣкъ въ страстно упоение. Възкрьснѫ най-сетнѣ; дай ми я сега менѣ, о Господи. . . . .

Минѫ се година. Пролѣтьта отново посѣти селата и градоветѣ, горитѣ и полетата, дворцитѣ и хижитѣ, а тъй сѫщо и сърцата на хората и както тя украсява горитѣ и полетата съ прѣкрасни цвѣтя; както кара слънцето на небото весело да се усмихва и да се отражава въ освободенитѣ отъ зимнитѣ окови рѣки и езера, тъй тя хвърля радостни лѫчи на человѣческото сърце и послѣдното въстържено ликува; въ такива дни, то отново се пробужда отъ вцѣпененнятъ зименъ сънь и глѣда на живота съ вѣра и радостна надежда.

Въ южна Тироль има едно прѣлестно езеро. Него малко го посѣщаватъ. Лотаръ фонъ Ландекъ принадлежи къмъ числото на тия малко, и не едно лѣто е прѣкарвалъ тука. Той обича тая мѣстность за уединението й, за първобитната й прѣлесть и спокойствие. Днесъ той е дошелъ да покаже това прѣкрасно кѫгълче срѣдъ обширниятъ, прѣкрасенъ миръ на младата си съпрѫга, която той обожава и знае, че тя тъй сѫщо го обича.

Ето ги тѣ седѭтъ въ леката лодка, тия двѣ високи фигури съ обвити единъ около другиго рѫцѣ; погледитѣ имъ съ ентузиазмъ се скитатъ по вълшебния ландшафтъ. Ослѣпително силно сияние лежи на мерцаѭщитѣ вълни и тихо се лѣе пѣсеньта отъ прѣпълненото сърце на хубавицата въ призрачно безмълвния въздухъ.

И мѫжътъ още по-яката държи жена си.

— Моя Карита! шъпнѫтъ устнитѣ му. Драга ми Ело. Замислено се наблѣга главата й на рамото му. . . . Тихо плава лодката по вълнитѣ — безмълвно си остава езерото; само високо въ небесната лазурь лястовичката църти и отъ далечъ се зачува звънтението на празничнитѣ камбани.

Прѣведе *Юр. А-са.*

Разни.

Съ особенна радость съобщаваме на читателкитѣ си, че Г-ца Юрданка Арнаудова, една отъ главнитѣ сътрудници на «Женския Свѣтъ» и на която искусното владѣние на перото е извѣстно на читателкитѣ ни, съединила честьта си съ Г-на Г. Кабакчиева въ гр. Търново. На младоженцитѣ желаемъ щастливъ и благоденственъ животъ.

Студенткитѣ въ Швейцария. Въ женевскиятъ униварситетъ на 685 записани студенти се падатъ 100 жени. По медицината на 260 студенти се падатъ 100 момичета. Въ Цюрихъ на 556 студенти — 7 жени 4 по — правото, 22 по философията и 44 по медицината). Въ Цюрихъ, подъ прѣдсѣдателството на Г-жа Доделъ-Мюлеръ (докторъ и професоръ), се е съставила академическа международна федерация отъ жени, които сѫ прѣминѫли университетскитѣ курсове. Цѣльта на дружеството е да събира всѣкакви свѣдѣнья, документи и статистически данни върху висшето женско образование.

Книги и списания,
получавани въ Дирекцията ни.

Християнски Свѣтъ Год. VI, брой 11 Ноемврий 1897. год. Русе.

Пролѣть. Год. XIII, книжка II, Октомври 1897 год. Ломъ.

Орало. Год. IV, бр. 20 София. 15-ий Октомврий 1897 год.

Foyer domestique. X-me Année. № 45, 46, 47. 48 Neuchâtel Suisse).

Домашенъ приятель Год. IX брой 10 11, Октомврий. Ноемврий 1897 год. Самоковъ и София.

Учительски весникъ Год. IV, свеск. 21. 22. — 20 октобра и 1. Новембаръ 1897. Београд

Вечерно училище Год. I. книжка II. октомврий 1897. с. *Дикилиташъ*

Кореспонденция.

Г. Г. Драганова. *Варна*, Кор. Николова *Сливенъ* Получихме 7 лв. за 1897 год. благодаримъ. — Ст. Ив. Богданова *Перникъ* Абонамента можете испрати чрѣзъ пощенски бонове. — Н. Георговска *Пловдивъ*, молимъ, обадѣте, дѣ сте получавали по-напрѣдъ списанието? Или сега за прьвъ пъть се записвате абонатка? И. Н. Даскаловъ *Котелъ*. Съгласно писмото Ви, испратихме Ви всичкитѣ броеве отъ 1/I 97 г. по показанниятъ адресъ. — К. Т. Цѣнковъ *Силистра*. За книгата «Люб. при едно езеро» ще ви се испрати, щомъ излѣзе.

ПОКАНА

за

Записване спомоществователи на книжката

Любовь при едно езеро.

„Прочетохъ испратения Ви ржкописъ и помислихъ, че душата е любимото за Васъ понятие. Особенно сте се ползували отъ асоцияцита на идеитѣ. Колкото пъкъ се касае до нравствената стойность въ книгата, азъ прѣдполагамъ, че младото поколение, напрѣки съблазнителинитѣ шарки, ще черпи отъ нея енергия, въодушевление за идеали.

Д-ръ Алберъ.

И ако сега азъ поднасямъ настоещата покана на читающата публика, това е благодарение на уважаемия Д-ръ Алберъ — способенъ моралистъ — който съ цитиранитѣ тукъ изражения, упражни осѣзателно влияние върху убѣжденията ми. Ето защо, прочее, азъ смѣѭ да мислѭ, че ще чуѭ ехото на компетентната критика относително произвѣдението си.

Любовь при едно езеро, цѣльта на което се състои въ прѣкарването на идеалната любовь. Да, любовь идеална, небесна, постижима при съврѣменнитѣ условия и реална както безотвѣтнитѣ ридания въ нощьта.

Книжката се състои отъ двѣ печатни коли и ще излѣзе къмъ края на текущий Ноемврий. Стойностьта ѝ е 40 ст.

1 Ноемврий 1897 гр. Шуменъ.
Съ почитание
ЯНКА

Какъ ще излиза за прѣзъ 1898 год. «Женския Свѣтъ» съ притурката му «Домакиня».

Отъ новата 1898 год. списанието и притурката ни влизатъ въ новъ периодъ, та освѣнъ другитѣ рѣшения за подобрѣнието имъ взети сж още и слѣдующитѣ:

1) Срокътъ на издаваньето имъ остава сжщия, т. е. «Жен. Свѣтъ» ще излиза на 1 и 20, а «Домакинята» — на 10 число всѣки мѣсецъ. Величината имъ остава пакъ сжщата.

2) Съдържанието на списанието ще бжде по-интересно; но винаги по женската дѣятелность, като се приематъ подходящи статии и отъ **мжже,** за да се разисква по-добрѣ женскиятъ въпросъ и пр. а «Домакинята», освѣнъ полезнитѣ и необходимитѣ за всѣка жена съвѣти, ще дава и изящни образци за ржкодѣлия, както и по най-добритѣ и послѣднитѣ моди (*в. ст. въ 24 бр. „Ж. Св.“*)

3) Абонираньето ще става за една година или за 6 мѣсеца и началото му ще се счита отъ **1-й Януарий или 1-й Юлий.**

4) *Безъ прѣдплата* никому нѣма да се праща, или пакъ не ще се взематъ въ внимание каквито и да сж заявления; слѣд. всѣки брой въ ржцѣтѣ на абонатитѣ ще бжде доказателство за прѣдплащанье. (*в. ст. въ 21 бр. «Ж. Св.»*)

5) Цѣнитѣ оставтъ сжщитѣ: 7 лв. за спис. и притур. и 4 лв. по отдѣлно.

6) Абонираньето става или направо въ Дирекцията или прѣзъ Т. Пощ. станция или чрѣзъ пжтуващия ни агентъ.

Интересно за Г-житѣ и Г цитѣ.

МОДНИ И ГАЛАНТЕРИЙСКИ ЗАВЕДЕНИЯ
на
ХАДЖИ ПЕТРА ХРИСТОДУЛОВЪ И С^{ие}
Стара кжща на **Паруша Георгиевъ.**
основана въ 1838г.
въ гр. Варна.

Централно заведение, улица Прѣславска и Аспарухъ.

Голѣмъ и богатъ чишитъ модни платове, белерини и дрѣхи за госпожи, госпожици и момичета и въобще всичкитѣ отъ най-новата мода манифактура на галантерия видове, които ние лично си купуваме отъ Парижъ, Лионъ, Виена и други европейски градове.

Мостри се испращатъ всѣкиму, който би поискалъ, по пощата.

☞ Цѣни твърдѣ умѣрени. ☜

МАР КА
Х Р

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ
НА
ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медалъ въ I-то Българско земледѣлческо-Промишлено Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Анверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ имитация. Истинский сапунъ носи горнята марка.

Годишенъ абонаментъ:

I за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . .	« 4.—
на списанието съ притурката	« 7.—
за странство — на списанието	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: **До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка № 122 — Варна.**

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпожици, приематъ се.

Правото на записв. въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ аб.

Отговорникъ: А. Петровъ

Печатница Л. Нитче — Варна.